LCRM – Legal Resources Centre from Moldova

APEL cu privire la implementarea m?surilor urgente ?i suplimentare pentru sistemul penitenciar în vederea prevenirea r?spândirii virusului COVID-19

Gribincea Vladislav · Friday, May 15th, 2020

Organiza?iile semnatare apreciaz? m?surile întreprinse de Guvern, Ministerul Justi?iei ?i Administra?ia Na?ional? a Penitenciarelor pe durata st?rii de urgen?? în leg?tur? cu prevenirea r?spândirii virusului COVID-19 în sistemul penitenciar. Administra?ia Na?ional? a Penitenciarelor a implementat m?suri de prevenire care s-au dovedit a fi eficiente, fapt care a preîntâmpinat r?spândirea virusului COVID-19 în rândul angaja?ilor ?i al persoanelor aflate în custodia sistemului penitenciar. Aceste m?suri au respectat recomand?rile UNODC s? se sisteze vizitele în penitenciare ?i s? se efectueze comunicarea dintre de?inu?i ?i rude în regim online, de asemenea, a fost temporar sistat transferul de?inu?ilor dintr-o institu?ie în alta, angaja?ii ?i contac?ii lor care prezentau semne de boli respiratorii au fost plasa?i în carantin?, izolare sau transfera?i pentru a fi îngriji?i în cadrul spitalelor.

La 15 mai 2020, expir? starea de urgen?? declarat? de Parlamentul Republicii Moldova în leg?tur? cu pandemia de coronavirus (COVID-19), decizie luat? în temeiul art. 66, lit. m) din Constitu?ia Republicii Moldova, al art. 12 din Legea nr. 212/2004 privind regimul st?rii de urgen??, de asediu ?i de r?zboi, având în vedere pozi?ia Organiza?iei Mondiale a S?n?t??ii cu privire la pandemia de coronavirus (COVID-19) la 11 martie 2020 ?i instituirea de c?tre Comisia Na?ional? Extraordinar? de S?n?tate Public?, la 13 martie 2020, a codului ro?u la nivel na?ional în leg?tur? cu situa?ia epidemiologic? prin infec?ia cu COVID-19. În perioada st?rii de urgen??, instan?ele de judecat? ?i-au suspendat temporar activitatea, ceea ce a determinat reducerea interac?iunii între p?r?i ?i deci posibilitatea de infectare.

Începând cu 18 mai 2020, instan?ele de judecat? urmeaz? s?-?i reia activitatea de judecare a cauzelor aflate pe rolul acestora, inclusiv a cauzelor penale ?i a cauzelor legate de sistemul de executare a pedepselor de c?tre persoanele condamnate. Aceasta înseamn? c? de?inu?ii (re?inu?ii, preveni?ii ?i condamna?ii) vor fi escorta?i la sediul instan?elor de judecat? ?i la organul de urm?rire penal? pentru a participa în cauzele penale numite pentru judecare, inclusiv pentru aplicarea sau prelungirea m?surilor preventive sau realizarea ac?iunilor de urm?rire penal?.

Potrivit informa?iei furnizate de Administra?ia Na?ional? a Penitenciarelor, doar luni, 18 mai 2020, 30 de persoane urmeaz? s? fie escortate la sediile instan?elor de judecat? pentru a participa la ?edin?a de judecat?. Anterior, pân? la declararea st?rii de urgen?? ?i instituirea m?surilor de prevenire în sistemul penitenciar, doar din Penitenciarul nr. 13, erau escortate zilnic pân? la 140 de persoane. De?inu?ii din custodia sistemului penitenciar sunt escorta?i de c?tre Serviciul de Escort?

din cadrul MAI. În practic?, de?inu?ii sunt transporta?i în comun cu persoanele re?inute plasate în izolatoarele de deten?ie provizorie.

Astfel, transportarea re?inu?ilor, preveni?ilor ?i de?inu?ilor în instan?ele de judecat? ?i la organul de urm?rire penal? în aceast? perioad?, în care riscul de infectare este înc? unul foarte înalt, poate duce la r?spândirea virusului COVID-19 în sistemul penitenciar, atât în rândul de?inu?ilor, cât ?i al angaja?ilor. În condi?iile în care sistemul penitenciar na?ional sufer? de suprapopulare, iar asisten?a medical? penitenciar? are resurse limitate, lips? de personal, condi?ii de igien? limitate, este dotat? necorespunz?tor ?i dispune de un singur penitenciar cu statut de spital-penitenciar, r?spândirea virusului în sistemul penitenciar s-ar putea accelera exponen?ial ?i transforma într-o catastrof? umanitar?. La 1 aprilie 2020, în sistemul penitenciar erau de?inute 6632 de persoane. Din num?rul total de persoane de?inute, 205 aveau vârsta mai mare de 63 de ani, iar 50% din popula?ia penitenciar? este afectat? de boli cronice (comorbidit??i), care cresc vulnerabilitatea în contextul virusului COVID-19. Penitenciarul nr. 13, cu o capacitate de 570 de locuri, de?ine la ora actual? 842 de persoane. Situa?iile de infectare masiv? care au avut loc în centrele de plasament temporar al persoanelor cu dizabilit??i (Brânzeni, Edine?; B?diceni, Soroca; Cocieri, Dub?sari), cu o popula?ie dens? ?i un nivel ridicat de interac?iune social?, au demonstrat riscurile înalte de infectare ?i r?spândire a virusului în locurile de deten?ie. Aceste riscuri sunt valabile în special pentru sistemul penitenciar, în cazul în care, începând cu 18 mai 2020, vor fi reluate activit??ile de escortare c?tre organele de urm?rire penal? ?i sediile instan?elor de judecat?.

Reamintim c? UNODC, WHO, OHCHR, CoE, UNAIDS ?i alte organiza?ii interna?ionale au recomandat statelor s? acorde o aten?ie deosebit? prevenirii COVID-19 în sistemul penitenciar, în lumina vulnerabilit??ilor cu care se confrunt? sistemele penitenciare la nivel global – sistem medical slab dezvoltat, supraaglomerare, risc iminent de înc?lcare a drepturilor omului etc. (inclusiv în recomand?rile adaptate pentru sistemul penitenciar na?ional – https://drive.google.com/file/d/1u2ZcAVzdRQQy4ovfPi8_cxuTwh_oPHpR/view). Reducerea contactului fizic cu mediul exterior ?i aplicarea tehnologiilor informa?ionale pentru comunicarea cu rudele, avoca?ii ?i instan?ele de judecat? sunt m?suri esen?iale de prevenire a perpetu?rii infec?iei în mediul penitenciar.

La fel, Avoca?ii Poporului au recomandat întreprinderea m?surilor de urgen?? în vederea eliber?rii din deten?ie a anumitor categorii de de?inu?i, inclusiv minori, prin aplicarea celor mai potrivite solu?ii, astfel încât s? fie diminuat considerabil num?rul persoanelor aflate în deten?ie, precum ?i a altor m?suri de prevenire.

Având în vedere cele expuse, solicit?m subiec?ilor viza?i în prezentul Apel s? identifice solu?ii urgente pentru a preveni r?spândirea virusului în sistemul penitenciar. De asemenea, recomand?m implementarea urm?toarelor m?suri:

- prelungirea pân? la 30 iunie 2020 a regimului special instituit în cadrul sistemului administra?iei penitenciare prin ordinul Ministrului Justi?iei;
- prelungirea carantinei în institu?iile sistemului administra?iei penitenciare pân? la 30 iunie 2020;
- men?inerea respect?rii stricte a regimului sanitaro-igienic în toate institu?iile subordonate ANP stabilit de c?tre autorit??i;
- men?inerea suspend?rii vizitelor ?i întrevederilor cu informarea de?inu?ilor privind necesitatea de s?n?tate public?;
- continuarea practicilor de acordare a întrevederilor de scurt? durat? prin intermediul sistemelor de videoconferin?? prin platforme software acceptate de c?tre institu?ia penitenciar?;

- men?inerea practicii de dublare a frecven?ei dreptului la convorbiri telefonice al de?inutului;
- men?inerea m?surii de suspendare a primirii coletelor ?i pachetelor cu provizii/produse alimentare cu deciderea preliminar?, pentru fiecare caz în parte, de c?tre conducerea institu?iei penitenciare, cu respectarea regimului sanitaro-igienic corespunz?tor;
- prelungirea interdic?iei transferurilor în alt penitenciar ale de?inu?ilor la cererea personal?, cu excep?ia intern?rii în cadrul spitalului-penitenciar ?i în institu?iile medico-sanitare publice;
- stabilirea interdic?iei de escortare a de?inu?ilor pentru a participa fizic la ?edin?e de judecat? pân? la data de 30 iunie 2020;
- pân? la 30 iunie 2020, organizarea ?edin?elor de judecat? pentru examinarea cauzelor care nu sufer? amânare prin teleconferin?? sau deplasarea judec?torilor la sediile penitenciarelor;
- examinarea de urgen?? a cazurilor ce ?in de aplicarea art. 91 CP, 92 CP, 93 CP, 94 CP, 95 CP, dar ?i de mecanismul preventiv ?i compensatoriu;
- pân? la 30 iunie 2020, realizarea ac?iunilor de urm?rire penal? posibile (audieri, confrunt?ri, aducerea la cuno?tin?? a actelor de urm?rire penal? etc.) la sediile penitenciarelor;
- organizarea întrevederilor între avocat ?i client prin teleconferin?? (cu asigurarea confiden?ialit??ii) ori în înc?peri special amenajate cu sticl? de protec?ie;
- arondarea teritorial? a penitenciarelor ?i asigurarea cu cele necesare în vederea prelev?rii probelor de material biologic de la de?inu?i ?i a transport?rii c?tre laboratoarele din subordinea MSMPS sau private (dup? caz);
- dezvoltarea mecanismelor de referire a de?inu?ilor cu cazuri confirmate de COVID-19 pentru tratament sta?ionar c?tre institu?iile medicale teritoriale desemnate, asigurate cu sec?ie de terapie intensiv? (dup? caz), cu aplicarea maxim posibil? a m?surilor de supraveghere electronic? – br???ri – pentru a evita expunerea personalului responsabil de securitate;
- stabilirea procedurilor de escortare în condi?ii speciale ?i de paz? a persoanelor infectate de?inute în sistemul penitenciar c?tre alte institu?ii medicale de profil;
- stabilirea procedurilor de comunicare între personalul medical din penitenciare ?i personalul medical specializat din institu?iile medicale civile;
- plasarea persoanelor re?inute, ca excep?ie, în IDP ale MAI pe o perioad? de 14 zile, pân? la transferarea în sistemul penitenciar;
- elaborarea ?i implementarea urgent? a politicilor ?i m?surilor de descarcerare, în special a persoanelor aflate în grupul de risc, inclusiv femei cu copii, consumatori de droguri ?i persoane infectate cu HIV, persoane cu maladii cronice care pot fi asociate cu COVID-19 prin adoptarea ?i implementarea unor m?suri alternative la pedeapsa închisorii (ex. executarea pedepsei la domiciliu – România);
- examinarea posibilit??ii de aplicare a gra?ierii ?i amnistiei în leg?tur? cu Ziua Independen?ei cu scopul mic?or?rii num?rului de de?inu?i.

Toate ac?iunile ?i interven?iile în penitenciare trebuie s? respecte prevederile Standardelor Minime ale Na?iunilor Unite pentru tratamentul de?inu?ilor (regulile lui Nelson Mandela).

Semnatari:

Asocia?ia Promo-LEX,

UNODC Moldova,

Consiliul pentru Prevenirea Torturii,

Centrul de Resurse Juridice din Moldova,

Centrul de Reabilitare a Victimelor Torturii “Memoria”.

Apelul este diponibil aici.

This entry was posted on Friday, May 15th, 2020 at 6:26 pm and is filed under News
You can follow any responses to this entry through the Comments (RSS) feed. Both comments and pings are currently closed.